

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ความต้องการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี

**Agricultural Extension Needs of Farmers in Mueang Kao Sub-District,
Kabin Buri District, Prachin Buri Province**

ปฐกัณธ์ สร้อยสูงเนิน (Patthakorn Soisungnoen)* จินดา ขลิบทอง (Jinda Khlibtong)**

สุนันท์ สีสังข์ (Sunan Seesung) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลเมืองเก่า อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี (2) สถานการณ์การผลิตข้าวของเกษตรกร (3) ความต้องการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกร

โดยศึกษาประชากรทั้งหมดของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลเมืองเก่า อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี ที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภออินทร์บุรี ในปี 2555 และเข้าร่วมอบรมโครงการยุคลดต้นทุนการผลิตจำนวน 90 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 55.6 อายุเฉลี่ย 51.7 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 2.21 คน จำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกข้าว เฉลี่ย 1.67 คน จำนวนการจ้างแรงงานด้านการเกษตรเฉลี่ย 2.21 คน เกษตรกรทั้งหมดเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร เป็นกลุ่มลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และได้รับความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าวจากตนเอง แรงงานในครัวเรือนส่วนใหญ่ มีจำนวน 2 คน พื้นที่การเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 19.12 ไร่ พื้นที่ทำนาปีเฉลี่ย 12.91 ไร่ พื้นที่ทำนาปรังเฉลี่ย 5.37 ไร่ และส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่าทั้งหมด อาชีพหลักเป็นเกษตรกร (2) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั้งหมด มีการไถเพื่อพลิกดินให้เมล็ดวัชพืชงอก ผึ่งกลบวัชพืชลงดิน มีการปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ เพื่อการรักษาระดับน้ำ ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ สะอาด ปราศจากสิ่งเจือปน ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ตรงตามพันธุ์ ให้ผลผลิตสูง ต้านทานโรคและแมลง และเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ มีการคัดแยกเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ได้คุณภาพ แล่เมล็ดพันธุ์ในน้ำประมาณ 12 – 24 ชั่วโมง หุ้มเมล็ดพันธุ์ที่แช่น้ำแล้วด้วยกระสอบป่านชุบน้ำ เก็บไว้ในที่ร่มนานประมาณ 30 – 48 ชั่วโมง ปลูกโดยใช้แรงงานคน มีการตัดพันธุ์ปน ถ้าจัดศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ จำหน่ายผลผลิตในรูปของข้าวเปลือกสด หลังการเก็บเกี่ยวทันที เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ทั้งหมด 3,517 บาท ได้แก่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าเตรียมดิน ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมี ค่าจ้างแรงงาน ค่าเก็บเกี่ยวและขนส่ง ค่าเช่าที่ดิน เก็บพันธุ์ข้าวไว้เป็นเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย 1,232.47 กิโลกรัม จำหน่ายเฉลี่ยราคาตันละ 10,423.74 บาท รายได้จากการจำหน่ายข้าวของเกษตรกร 13,372.44 บาท และได้กำไร (3) เกษตรกรมีความต้องการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าวคะแนนเฉลี่ย 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง ช่องทางและวิธีการในการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าว ส่วนใหญ่ต้องการความรู้โดยเจ้าหน้าที่จากทางราชการ ซึ่งอาจผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และคอมพิวเตอร์ โดยวิธีการสาธิตและฝึกปฏิบัติ

คำสำคัญ: ส่งเสริมการเกษตร ผู้ปลูกข้าว ตำบลเมืองเก่า อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี

*นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช poh_25000@hotmail.com

**รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำแขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช arkjin@hotmail.com

***รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำแขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช @stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of the research were to (1) study the foundation of social and economics of the farmers, Muang Kao Sub-district, Kabinburi District, Prachinburi Province, (2) Condition of rice production of farmers, (3) find out need of agricultural extension of rice farmers, and (4) collect the problems and suggestion of farmers.

The 90 farmers in the household registration with Office of Kabinburi Agricultural District in 2012 were the sample of the study. The simple random sampling was used in the study. The interview schedule was the instrument in collecting data. The statistical packages program was used as data analysis by frequency count, percentage, mean, average, maximum, minimum and standard deviation.

The result of the research found that (1) majority of farmers were male (55.6%), average 51.7 years of age, primary education, member in household 2.21 persons, laboring in rice farming 1.67 persons, average agricultural employment 2.21 persons, belong to farmer institution, were Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAACs) customers, labor in household 2 persons, average agricultural area 19.12 rai average farm area 12.91 rai, average out season area 5.37 rai, and lend land. (2) The farmers plow the first time and second time, adjust the area smoothly for reserve water level, used the quality seed as the same variety, used the high production seed, anti disease and pest, used the seed appropriated to the weather, selected the unquality seed out, soaked seed in water 12-24 hours, cover with the ramie sack in door keeping 30-48 hours. The farmer used human labor, protect the pests, sell in form of paddy, the cost of farmer per rai total bath The farmer kept average seed 1,232.47 kilogram, average selling 10,432.74 baht/ton, income from paddy 13,372.44 baht/rai, and farmers has benefit. (3) The farmer need agricultural extension average 3.34 as moderate level. The channel and procedure of agricultural extension, the farmer need knowledge from government official via TV, radio and computer by demonstration and practice.

Keyword: Agricultural Extension, Rice farmer, Muangkao Sub-district, Kabinburi District, Prachinburi Province